

ابعاد جنسیتی معدنکاری دست کند و کوچک مقیاس (ASM) (ابزاری برای ارزیابی سریع) (بخش چهارم)

■ مترجم: آیدین زینالزاده، کارشناس دفتر امور اکتشاف، مدرس سازمان نظام مهندسی معدن*

◀ ماژول ۶: نظرسنجی

◀ تعریف:

نظرسنجی‌ها، لیست‌ها یا پرسشنامه‌های متشکل از سوالات قطعی هستند (به عنوان مثال شرکت‌کنندگان، پاسخ‌ها را از میان گزینه‌های موجود انتخاب می‌کنند) که معمولاً از یک نمونه تصادفی از شرکت‌کنندگان پرسیده می‌شوند. اگرچه این پرسشنامه‌ها طبیعتاً کمی هستند، اما پایه و اساس مطالعات را تشکیل می‌دهند و باید اتاقی نیز برای نظرسنجی و بیان اطلاعات کیفی از شرکت‌کنندگان وجود داشته باشد. در پایان نظرسنجی باید از شرکت‌کنندگان پرسیده شود که «آیا شما می‌توانید هر چیز جالب دیگری که برای ما هم جالب باشد بگویید؟».

◀ انواع نظرسنجی:

می‌توانید بیش از یک روش نظرسنجی استفاده کنید. نظرسنجی‌های مفید برای این منظور عبارتند از:

- نظرسنجی خانگی: از یکی از اعضای خانواده یا تمام اعضای خانواده نظرسنجی کنید تا اطلاعاتی در مورد جمعیت و اقتصاد خانواده کسب نمایید. این اطلاعات می‌توانند شما را به سمت اطلاعات مفید دیگر هدایت کنند.

نظرسنجی روستا: معمولاً لیستی از سوالات مربوطه تهیه می‌شود

که باید طیف گسترده‌ای از موضوعات مربوط به پنج نوع از سرمایه را پوشش دهد. انتخاب شرکت‌کنندگان بایستی براساس گروه و یا دسته‌ای باشد که توان ارائه اطلاعات در مورد یک موضوع خاص داشته باشند تا بتوانند به خوبی اطلاعات کاملی در مورد یک موضوع خاص ارائه نمایند.

◀ ملاحظات عملی:

مسایل کلیدی که باید مدنظر قرار داده شوند:

- به طور کلی بهتر است یک نظرسنجی بعد از انجام تحقیق کیفی

* مجری کارشناس رادیو اقتصاد و شبکه پنج سیما (برنامه آژنگ)

انجام شده، خصوصا در مناطقی که اطلاعات پایینی از موضوع دارند یا کم جمعیت هستند، اجرا شود.

- نظرسنجی‌ها باید پیش از استفاده برای اطمینان از شفاف و بی‌ضرر بودن، تست شوند.

- نظرسنجی باید به گونه‌ای باشد که شرکت‌کنندگان قادر باشند بین ۳۰ تا ۶۰ دقیقه آن را تکمیل کنند.

- تعداد شرکت‌کنندگان به جمعیت جامعه‌ی منتخب، خطاهای مجاز و منابع در دسترس (زمان، بودجه، نیروی انسانی) برای اجرای این نظرسنجی بستگی دارد.

◀ نظرسنجی معدنچیان:

نظرسنجی این افراد متشکل از سوالات عمدتا ساختار یافته است اما می‌توان در صورت نیاز عناصر فاقد ساختار را نیز اضافه کرد. سوالات از فرمت‌های زیر پیروی می‌کنند:

- دوگانه (بله / خیر، موافق / مخالف، غلط / درست).

- سطح سنجش: شامل چند گزینه‌ای‌های متغیر که امکان انتخاب بیش از یک گزینه به عنوان پاسخ در آن‌ها وجود دارد و متغیر تک گزینه/ تک پاسخ. مثلا امتیازدهی از ۰ تا ۵ در بیان موافقت یا مخالفت.

پرسشنامه شامل ۸۰ سوال است که باید بتوان آن‌ها را ظرف مدت ۶۰ دقیقه پاسخ داد. در مناطق با سطح سواد پایین‌تر استفاده از زبان محلی و دستیاران آگاه به مسایل محلی بسیار مهم است.

در مناطقی که تفکرات متعصبانه نسبت به معدنکاری در آن‌ها حاکم است، جامعه‌ی هدف، معدنچیان و کارگران معدن هستند. ساختار پرسشنامه باید با رویکرد معیشت پایدار و همچنین روش‌های تجزیه و تحلیل جنسیتی تنظیم شود:

- اطلاعات مربوط به بیوگرافی

- نقش‌ها و مسئولیت‌ها: مردان و زنان چه کاری را چه زمانی در نقش‌های تولیدی، مولد و اجتماعی انجام می‌دهند؟

- دارایی‌ها و منابع: زنان و مردان دسترسی و امکان دستیابی به چه دارایی‌هایی را دارند تا به نتایج موردنظرشان در معیشت برسند و با چه محدودیت‌هایی در این زمینه روبه‌رو هستند؟

- قدرت و تصمیم‌گیری: مردان و زنان در چه تصمیم‌گیری‌هایی شرکت می‌کنند و یا چه چیزی را در سطح عملیات معدنی، خانواده، جامعه، مقامات محلی و دولت ملی کنترل می‌کنند و با چه محدودیت‌هایی طی این تصمیم‌گیری‌ها مواجه هستند؟

- نیازها، اولویت‌ها و دیدگاه‌ها

- زمینه‌های اجتماعی و فرهنگی: ساختارهای اقتصادی، حقوقی، فرهنگی و اجتماعی و فرآیندهایی که بر معیشت و امرار معاش زنان و مردان تاثیر می‌گذارند.

سوالات خاص و واکنش‌های احتمالی برای هر پرسش در این مناطق گسترده، راهنمایی برای محققین ایجاد می‌نماید و می‌تواند متناسب با شرایط محلی دیگر نیز به کار گرفته شود.

◀ مازول ۷: گزارش‌دهی و اعتبارسنجی

◀ تعریف:

انتشار نتایج و صحت‌سنجی آن‌ها با ذی‌نفعان شرکت‌کننده و جامعه برای حصول سریع اطمینان از دقت و صحت یافته‌ها در پروژه‌ی ارزیابی جنسیت و ASM و در نهایت خروج از پروژه واجب و حیاتی است. گزارش‌دهی جلسات نیز فرصتی برای جمع‌بندی نظرات بیشتر و رسیدن به توافقات و ایده‌آل‌های جامعی درباره‌ی تمام مسئولیت‌های خاص محدود به زمان برای ذی‌نفعان مختلف در همه موارد ایجاد می‌کند. اقدامات مربوط به نظارت بر پیشرفت (و مسئولیت‌های پیگیری تغییرات) نیز باید مشخص شوند.

◀ ورود ذی‌نفعان:

نقشه‌راه اجرایی مشخص می‌کند که حداقل سه روز باید برای بودجه و ارایه جدول زمان‌بندی جهت گزارش‌دهی، اعتبارسنجی و جمع‌بندی بازخوردها زمان در نظر گرفته شود. این کار توسط افراد و گروه‌های مختلف در یک انجمن مشترک انجام می‌شود. با این حال در برخی موارد، باید در نظر گرفته شود که بسیاری از زنان و افرادی که به حاشیه رانده شده‌اند، با مشکلاتی روبه‌رو هستند که امکان ابراز نظر آشکارا در مورد آن‌ها را ندارند. تشکیل گروه‌های تمرکز کوچک‌تر در این شرایط ضروری است.

در ادامه پیشنهادهایی برای اخذ بازخورد ذی‌نفعان ارایه می‌شود:

- جلسات با دولت، بخش خصوصی و سازمان‌های غیردولتی: اگرچه تمرکز باید بر روی سازمان‌ها و افرادی که مستقیما در ارزیابی سریع جنسیت و ASM مشارکت دارند، باشد، اما احتمالا طی فرآیند ارزیابی سازمان‌ها و موسسات دیگری هم شناسایی خواهند شد و دسترسی به آن‌ها برای تضمین تعهدات ضروری است. اگر شرکت‌های اکتشافی، استخراجی و تجهیزات و ماشین‌آلات درگیر این کار هستند یا به نوعی به ASM مربوط می‌شوند، آن‌ها را به جلسات دعوت کنید. برگزاری جلساتی با شرکت ذی‌نفعان مختلف می‌تواند به ایجاد همبستگی لازم کمک کند. ممکن است برخی از شرکت‌کنندگان در اجرای سریع ارزیابی، خصوصا اگر جوامع هدف از دولت مرکزی دور باشند، با محدودیت بودجه یا زمان مواجه باشند. در چنین مواردی پیشنهاد می‌شود که اعتبارسنجی در سطح جامعه بر جلسات رو در رو با سازمان‌ها و موسسات مرکزی مقدم باشد. انتشار پیش‌نویس گزارش‌ها، نشانگر نقش‌های کلیدی و مسئولیت‌های خاص است که با پیگیری ارتباطات و دریافت بازخورد از طریق ایمیل و یا تلفن تهیه شده است، ضروری است و به ویژه در شرایطی که به اقدام اشخاص و احزاب مرکزی بستگی دارد، توصیه می‌شود.

- گزارش‌دهی کارگاه‌های آموزشی کوچک: توصیه می‌شود که کارگاه‌های آموزشی حداقل دو تا چهار ساعته برای نمایندگان ذی‌نفعان کلیدی درگیر در ارزیابی برگزار شود. یک جلسه جداگانه با مردان و

جلسه‌ی دیگری با زنان باید برگزار شود و این افراد باید نماینده‌ی گروه‌های کلیدی جامعه (مثلا کارگران معدن، خریداران، اعضای جامعه) باشند.

- کارگاه چند جانبه: حضور بزرگان محلی و کارمندان فنی دولت (شامل رفاه اجتماعی، محیط‌زیست، بهداشت و...) همراه با اعضای جامعه می‌تواند راهکاری مفید برای رسیدن به اجماع در مورد یافته‌های مهم و تایید تعهدات به اقدامات توصیه شده باشد.

گزارش‌دهی تمام کارگاه‌های آموزشی باید در حد بحث و اعتبارسنجی یافته‌ها، تثبیت و شرایط بر روی نتیجه‌گیری‌ها، شناسایی توصیه‌های مرتبط و اقداماتی که توسط چه افرادی در چه زمانی انجام شده، باشد. به احتمال زیاد بازبینی مفاهیم عملی در مقابل نیازهای استراتژیک جنسیتی ضروری خواهد بود.

بسته به دامنه‌ی سیاست و یا پروژه‌ای که به واسطه‌ی ارزیابی ایجاد شده است، یک انجمن چند جانبه‌ی بزرگ‌تر می‌تواند پیشرفت‌های قابل توجهی از لحاظ تقویت ارتباطات بین ذی‌نفعان، ایجاد درک متقابل و تامین تعهدات اجرایی ایجاد کند. اگر این انجمن پایدار باشد، شرکت‌کنندگان جامعه باید طی فعالیت‌های مردمی، که ایده‌آل است تعداد زنان و مردان در این فعالیت‌ها برابر باشد، خودشناسی کنند. تلاش زیادی برای ایجاد و طراحی این رویداد برای به حداکثر رساندن نتایج مورد نیاز است.

وقتی به ذی‌نفعان گزارش می‌دهید، با ایجاد حس مالکیت و تشویق ایجاد تعهدات اجرایی به دنبال انتقال اهمیت گسترش، تسهیل و جریان‌سازی تعهدات و اهداف گروه‌های کلیدی در نقش جنسیت در ASM باشید.

هنگامی که تمام بازخوردها گنجانده و گزارش نهایی شد، نتایج باید برای ذی‌نفعان مشارکت‌کننده و همچنین ادارات و سازمان‌های دولتی و غیردولتی کلیدی منتشر شود.

◀ مازول ۸: تحلیل فنی دوره‌ی اجرایی - راهی رو به جلو

توصیه‌های کلیدی و اولویت اقدام حین استفاده از این ابزار بستگی به پاسخ به این پرسش اصلی دارد: از طریق افزایش برابری جنسیتی در ASM به منظور کاهش آسیب‌پذیری و بهبود معیشت چه کاری باید انجام داد؟

در گذشته، جوامع ASM اساساً همگن بوده‌اند و برداشت آن‌ها از زندگی را می‌شد به سادگی به عنوان کارگران ساده‌ی غیررسمی معدن تشخیص داد. پیشنهادات و توصیه‌هایی که باید مدنظر قرار داد این است که اگرچه عموماً زنان آسیب‌پذیرتر از زنان هستند، اما گروه‌های آسیب‌پذیر به راحتی ممکن است از مردان تشکیل شده باشند و نابرابری سیستماتیک جنسیتی آن‌ها در کاهش رفاه در خانواده، جامعه و در سطح ملی منجر به متضرر شدن مردان درست مانند زنان، جوانان و کودکان است. ممکن است نیازهای زنان و مردان یکسان

و یا متفاوت باشند. به همین دلیل این موضوعات مستقل از مسایل جنسیتی هستند.

روش مورد استفاده در این ابزار به دنبال ایجاد درک درستی از ASM و زنجیره ارزش ASM از طریق لنز جنسیت است. در مرکز این رویکرد، به رسمیت شناختن این موضوع است که جوامع ASM زندگی را از یک سبب فرصت‌ها می‌سازند و مردان و زنان ممکن است این فرصت‌ها را ببینند، به آن‌ها دسترسی داشته باشند و از آن‌ها برای منافع مختلف استفاده کنند یا در معرض خطرات مختلف آن‌ها باشند. امیدواریم که این شناخت به درک درستی از عواملی که ورای انتخاب استراتژی امرار معاش زنان و مردان خوابیده منجر شود و همچنین باعث تقویت جنبه‌های مثبت (فاکتورهایی که باعث انتخاب و انعطاف‌پذیری هستند) و کاهش محدودیت و آثار منفی شود.

چشم‌انداز بلندمدت زنان و مردان در ASM، سرمایه‌گذاری آن‌ها از دارایی‌هایشان برای آینده و ماهیت مثبت یا منفی انتخاب انجام شده توسط آن‌ها می‌تواند منجر به درک این موضوع شود که بهترین کار از منظر مراحل مختلف زنجیره‌ی ارزش ASM، چه ترکیبی از فعالیت‌هاست؟ مواد معدنی اصلی‌ترین سرمایه‌های طبیعی تحت‌نظر هستند، بنابراین این طور احساس می‌شود که باید آن را در هسته‌ی پیشنهادات و توصیه‌ها قرار داد. با این حال، این مساله، این موضوع را نمی‌کند که برای کسب نتیجه در امرار معاش شکل‌های دیگری از سرمایه‌های طبیعی نیز مورد نیاز خواهد بود. به عنوان مثال دسترسی به آب و انرژی؛ حیاتی و واجب است! در نتیجه توصیه‌ها و پیشنهادات باید در مورد این موارد هم مانند سایر دارایی‌های امرار معاش (انسانی، اجتماعی، مالی و فیزیکی) فرموله شوند. دیدگاه زنجیره‌ی ارزش ASM اجازه می‌دهد تا بتوانیم تجزیه و تحلیل دقیقی از آنچه که باید در نظر گرفته شود داشته باشیم.

ایده‌ی اصلی این است که انتخاب و ارزش را به عنوان یک استراتژی امرار معاش برای مردان و زنان ASM گسترش دهیم به طوری که مردان و زنان فرصت تعیین سرنوشت خود و انعطاف‌پذیری برای انطباق در طول مدت زمان داشته باشند.

◀ ترکیب توصیه‌ها و پیشنهادات:

توصیه‌ها و پیشنهادات باید حاصل اطلاعات جمع شده از طریق هر یک از ابزارهای ارزیابی سریع باشند. منابع اطلاعات و نظرات زیر تحت پوشش قرار می‌گیرند:

- مصاحبه‌شوندگان کلیدی: می‌تواند از کارگران معدن، زنان جوامع محلی، زنان پیشرو، سیاست‌مداران محلی، مقامات کلیدی و... باشند.

- نظرسنجی از معدنچیان

- نظرسنجی خانگی

- بحث‌های گروهی

- منابع ثانویه‌ی داده‌ها و اطلاعات

یافته‌های حاصل از جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات، ایده‌هایی درباره این‌که آنچه مردان و زنان باید برای رسیدن به پتانسیل کامل خود با

▲ معدنچی ژیبس

پرداختن به نقاط ضعف، استفاده از دارایی‌ها و نیز ایجاد فرآیندهای موثر بر آن‌ها فراهم خواهند کرد که نهایتاً باید منجر به شناسایی نیازهای اولویت توسعه و منافع زنان و مردانی شود که بر معیشت و کیفیت زندگی آن‌ها اثرگذار باشد. خصوصاً بسیار مهم است که درک کنیم وقتی تغییرات اساسی در معیشت زنان و مردان رخ می‌دهد، موجب تغییر وضعیت خود آن‌ها خواهد شد. همچنین مهم است که بدانید چگونگی برخورد با نیازهای جنسیتی استراتژیک باعث بهبود زندگی مردان و زنان خواهد شد.

توصیه‌ها و پیشنهادات باید با هدف کشف دو نقطه‌ی مهم ارایه شوند:

- چطور به دارایی‌ها دسترسی داشته باشیم، آن‌ها را کنترل کنیم و بر آن‌ها مالکیت داشته باشیم: می‌توانیم برای زنان بلوک‌های فعالیت‌های امرار معاش ایجاد کنیم.

- چگونه ساختارها و فرآیندهایی ایجاد کنیم که تبدیل به نتایجی از امرار معاش شوند که پاسخگویی بیشتری به نیازهای زنان داشته باشند.

دسترسی زنان به سطوح مختلف و ترکیبی از دارایی‌ها احتمالاً اصلی‌ترین اثرگذاری را بر انتخاب استراتژی معیشت آن‌ها خواهد داشت. مثلاً در معیشت کارگری، ASM نیازمند موارد زیر خواهد بود:

- برخی مهارت‌ها (سرمایه انسانی)
- برخی سرمایه‌های استارت آپ‌ها (مالی) یا زیرساخت‌های خوب فیزیکی برای حمل و نقل کالا (سرمایه فیزیکی)
- سرمایه‌های طبیعی از نظر در دسترس بودن مواد معدنی به عنوان پایه و پیش‌نیاز تولید

- دسترسی به ارتباطات اجتماعی (سرمایه اجتماعی)

کسانی که از منابع بیشتری برخوردار باشند قطعاً قادر به انتخاب سبک زندگی و امرار معاش بهتری هستند. ایده این است که به جای وادار کردن زنان به انجام استراتژی‌های موجود و از پیش تعیین شده، طیف وسیعی از گزینه‌های معیشتی برای زنان در جهت به حداکثر رساندن موفقیت آن‌ها در زمینه‌ی امرار معاش گسترش یابد زیرا این تنها گزینه‌ی آن‌هاست.

* تجزیه و تحلیل ساختارها و فرآیندها برای ارایه پیشنهادات:

ایجاد ساختار برای سازمان‌های خصوصی، عمومی و رسمی و غیررسمی که تنظیم و اجرای سیاست و قانون، ارایه خدمات، خرید محصولات، تجارت و انجام بسیاری از توابع دیگر که بر روی معیشت مردان و زنان تاثیر می‌گذارند که در سطوح مختلفی در یک کشور از محلی تا ملی متغیر است. درک این ساختارها برای طراحی یک دوره‌ی اجرایی مهم است زیرا این ساختارها توابع فرآیند را ایجاد می‌کنند. توصیه‌ها و پیشنهادات باید کارهای زیر را انجام دهند:

- ایجاد ساختاری که نشان‌دهنده و جبران‌کننده‌ی نابرابری‌های جنسیتی در ASM بوده، از توانمندسازی زنان به‌طور خاص حمایت کند.

- ترویج اصلاحات سیاست‌گذاری و ساختار ارایه خدمات.

- پشتیبانی از ایجاد و یا گسترش سازمان‌های مربوط به زنان.

- حمایت از انجمن‌های مشترک برای تصمیم‌گیری و اقدام توسط مردان و زنان و افزایش مهارت‌ها، دانش، اعتماد به نفس و شنیده شدن صدای زنان.

- ارزیابی روابط بین ساختارهای رسمی (مثلاً ادارات دولتی) و غیررسمی (مثلاً قبایل سنتی) تا مشاهده کنید که چطور هر دو می‌توانند طی مکانیزمی ترکیبی برای جبران نابرابری‌های جنسیتی همکاری کنند. فرآیندها، مسیری که باید ساختارها و افراد در آن فعالیت و تعامل کند مشخص می‌کنند. فرآیندهایی که نیاز است برای بهبود معیشت زنان در ASM ایجاد کنیم یا تغییر دهیم شامل سیاست‌ها، قوانین، موسسات، فرهنگ و روابط قدرت هستند. فرآیندها مهم هستند زیرا به زنان مشوق، انگیزه یا حتی دستور پرهیز از انتخاب روش امرار معاش می‌دهند. توصیه‌ها و پیشنهادات زیر در این راستا باید مدنظر قرار داده شوند:

- پشتیبانی از فرآیند سیاست‌گذاری جنسیتی پاسخگو در ASM
- تعمیق و تقویت ارتباط بین زنان فقیر و سیاست‌گذاران
- پشتیبانی از فرآیندهای مشارکتی تدوین سیاست برای زنان در ASM

- افزایش پاسخگویی و شفافیت در تصمیم‌گیری

- کمک به برنامه‌ریزی، تهیه پیش‌نویس و اجرای قانون برای زنان

در ASM

- ترویج اتخاذ سیاست‌های توزیع و ایجاد شبکه‌های ایمنی به نفع زنان به‌طور مستقیم

- ارتقا بازارهای رقابتی و منصفانه برای کار و همچنین ارایه کالا

- پشتیبانی برای کمک به سازمان‌های محلی پذیرنده‌ی فعالیت به نفع زنان در ASM

توصیه‌ها و پیشنهادات باید از نظر نیازهای جنسیتی اجرایی و راهبردی طبقه‌بندی شوند. نیازهای جنسیتی اجرایی مربوط به امور روزمره هستند و معمولاً نیازهای فوری زنان و مردان براساس نقش، مشترک و یا متفاوت است.

نیازهای جنسیتی استراتژیک را می‌توان با نگاه کردن به موقعیت زنان

▲ معدنچیان مرد شاغل در یک معدن طلا

ارزیابی نیازهای آموزشی خود را با یک ابتکار جداگانه برای تعیین این نیازها انجام دهید. این کار به شما اطمینان می‌دهد که هر نوع آموزشی پاسخگوست و به نیازهای جنسیتی اجرایی و استراتژیک کمک می‌کند.
* مفاهیم اساسی:

هدف از آموزش بزرگسالان، استفاده از دانش، مهارت و نگرش و همچنین آموزش موارد جدید است. آموزش باید بر پایه‌ی آموزه‌های فعلی به کارآموزان ارایه شود و چیزهای جدیدی که دوست دارند و می‌خواهند بدانند و یاد بگیرند، به آن‌ها آموزش داده شوند. آموزش بزرگسالان در زمینه‌ی تغییر مثبت رفتار و شیوه‌های پاسخ به نیازهای آموزشی است. روش‌های تعاملی و مشارکتی می‌توانند و باید ارایه‌دهنده‌ی فرصت‌های ارزشمند یادگیری برای ذی‌نفعان باشد. علاوه بر این، باید یک نیازسنجی آموزشی پایه به منظور حفظ زمینه برای توسعه‌ی ظرفیت‌های بعدی زنان و مردان معدنچی، اعضای جامعه و بزرگان رسمی و غیررسمی محلی در برنامه‌ی ارزیابی سریع گنجانده شود.

* ترکیب یک ارزیابی نیازهای اساسی در ابعاد جنسیتی ابزار ASM

مردان و زنان چه می‌دانند یا چه کارهایی می‌توانند انجام دهند؟ چه مهارت‌ها و دانشی می‌خواهند و نیاز دارند که در آن‌ها پیشرفت کنند؟ آیا نگرش‌ها و اعتقادات اصلی تغییرات مثبت را به چالش می‌کشند؟

یافته‌ها، چه نیازهایی از نظر جنسیتی اجرایی و راهبردی نشان می‌دهند؟ اقدامات اساسی که برای پاسخ به این پرسش‌ها می‌توان از طریق اقدامات به صورت یکپارچه به ابزار اضافه کردن عبارتند از:
- با زنان و مردان ذی‌نفع در مورد مسائلی که برای آن‌ها مهم هستند و نیازهای آموزشی که احساس می‌کنند نیاز دارند، صحبت کنید. به همان میزان که مرتبط بودن آموزش‌ها مهم هستند، تشخیص مهارت‌ها، دانش و نگرش حال حاضر مردم نیز اهمیت دارند. این پژوهش را می‌توان با مصاحبه‌ها، گروه‌های تمرکز و بازدید از سایت همراه کرد.

- بازبینی داده‌های ثانویه‌ی جامعه و کشوری که در آن‌ها در حال کار هستید. اطلاعات آماری می‌توانند نگرشی برای شکاف‌های جنسیتی ایجاد کنند، درحالی‌که گزارش‌های کیفی (مطالعات پایه، تحقیقات دانشگاهی) می‌توانند به شناسایی نیازهای آموزشی استراتژیک کمک کنند.

- نظرسنجی خانگی و معدنچیان می‌توانند شامل سوالات مربوط به دانش و مهارت فعلی مردم و نیازهای خودشناخته‌ی باشد. تجزیه و تحلیل نتایج این تحقیق نیز بینش و نگرشی به جنس شکاف‌ها ایجاد می‌کند. به عنوان مثال این که مرتبط به درآمد، بهداشت و یا دسترسی اطلاعات هستند.

- بازدیدها و مشاهدات میدانی در جوامع هدف می‌توانند برای

در جامعه و مقایسه با موقعیت مردان شناسایی کرد. معمولاً این بدان معنی است که درباره‌ی فرمانبرداری زنان از مردان و تغییر وضعیت موجود تحقیق و پژوهش نماییم. نمونه‌هایی از نیازهای جنسیتی استراتژیک می‌توانند ارایه‌کننده‌ی نابرابری‌های جنسیتی باشند که ممکن است منجر به افزایش دسترسی به اطلاعات و آموزش برای زنان، افزایش مشارکت زنان در نهادهای تصمیم‌گیری و سهولت فرآیندهای صدور مجوز ASM شود. برخی از نیازهای اجرایی جنسیتی مانند افزایش درآمد، می‌توانند منجر به تغییر در روابط جنسیتی بین زنان و مردان در جامعه شوند.

* ضوابط و معیارهای اولویت‌بندی توصیه‌ها و پیشنهادات و آیت‌های اجرایی:

- راستاسنجی کمک‌های فوری به نیازهای مردان و زنان در ASM
- بررسی این که چه اقدامی بر روی نیازهای جنسیتی استراتژیک اثر می‌گذارد

- اقدامات به کلیدی برای ایجاد تغییرات تبدیل شوند.
- در چه سطحی عمل به توصیه‌ها و پیشنهادات انجام خواهد شد (محلی، استانی، ملی)؟

- ذی‌نفعان در برابر اجرای اقدامات توصیه شده پاسخگو باشند
* اخذ تعهد و ضمانت اجرا از ذی‌نفعان:

اقدامات اولویت‌دار توصیه شده، بسته به ماهیت آن‌ها، توسط ذی‌نفعان مربوطه اجرا خواهد شد. این ذی‌نفعان می‌توانند ادارات و سازمان‌های دولتی (از جمله معدن، بهداشت، آموزش، امور عمومی و مجریان قانون)، قوه‌ی قضاییه، سازمان‌های غیر دولتی، سازمان‌های مبتنی بر جامعه، خیریه‌ها، جامعه‌ی مدنی، شرکت‌های بزرگ معدنی، شرکت‌های بخش خصوصی، ارایه‌دهندگان خدمات و سازمان‌های تحقیقاتی باشند. گزارش نهایی توصیه‌ها و پیشنهادات فراگیر باید به همه‌ی این ذی‌نفعان توزیع شود.

< نیازسنجی آموزشی:

نیاز به ظرفیت‌سازی یکی از توصیه‌های شناخته شده از ارزیابی جنسیت و ASM است. به خصوص اگر فعالیت‌های بعدی به دنبال رسمی کردن و حرفه‌ای کردن ASM باشند. در حین این که مشاهدات و بحث در طول ارزیابی جنسیت و ASM انجام می‌شود، می‌توانید

▲ پشتیبانی و آموزش زنان جوان برای حضور در زنجیره ارزش افزوده در حوزه‌ی سنگ‌های قیمتی و نیمه قیمتی در سری‌لانکا و برزیل که این حوزه در این کشورها مزایای قابل توجهی ایجاد کرده‌اند.

▲ مردان و زنان معدنچی فعال در انجمن معدنچیان منطقه، مغولستان

▲ اگرچه برخی از زنان در تجارت گوهرها در برزیل حضور دارند، اما این نقش تا حد زیادی تحت سلطه‌ی مردان است

سرعت بخشیدن به شناسایی نیازهای جنسیتی بسیار مفید باشند (مثلاً مسایل مربوط به روش‌های استخراج از معادن، مسایل ایمنی، تقسیم کار، دسترسی و مدیریت آب و حضور موسسات مالی کوچک و بانک‌های تجاری).

اگرچه آموزش‌های عمیق نیازمند ارزیابی هستند، اما باید برای کمپین‌های آموزشی بزرگ‌تر انجام شوند. یک ارزیابی اساسی را می‌توان با یکپارچه‌سازی اقدامات فوق و تجزیه و تحلیل سریع یافته‌های ارزیابی جنسیت و ASM انجام داد.

مرحله اول: شناسایی نیازهای جنسیتی اجرایی و استراتژیک: این کار پایه و اساس توصیه‌ها و پیشنهادات حاصله از استفاده از این ابزار است. اگرچه نیازهای اجرایی جنسیتی می‌توانند پاسخگوی سریع مشکلات موجود در نقش‌ها و مسئولیت‌های جنسیتی باشند، اما نیازهای استراتژیک جنسیتی به چالش کشیدن نابرابری‌های قدرت، استقلال و کنترل موثرتر هستند. یک مثال از آموزش که پاسخگوی نیازهای اجرایی و عملی مرتبط با آموزش زنان شاغل در فرآوری طلا هستند، استفاده از سرند برای رسیدن به دانه‌بندی مناسب برای افزایش ریکاوری و درآمد است.

مرحله دوم: درک خواسته‌های زنان و مردان و آنچه که می‌خواهند بدانند: اطلاعات باید با تاکید بر نیازهای جنسیتی اجرایی و استراتژیک و با توجه به دانش، مهارت و نگرش برای نقش‌های مختلف و یا جنسیت دسته‌بندی شوند. ممکن است تغییرات تحولی درخصوص روابط جنسیتی نیازمند آموزش درباره‌ی مسایل مربوط به حوزه‌های داخلی، خانوادگی، تجاری و یا اجتماعی زندگی باشد. تا جایی که ممکن است این آموزش‌ها باید تخصصی باشند، بنابراین به جای تشخیص یک نیاز جهت ایجاد در مهارت‌های زمین‌شناسی، باید مهارت‌های معمول شناسایی مواد معدنی و کانی‌های ارزشمند مورد استفاده قرار بگیرند یا به جای آموزش قوانین و مقررات معدنی، مهارت‌های چگونگی دریافت مجوزهای معدنی آموزش داده شوند.

مرحله سوم: درک دانش و مهارت‌های فعلی زنان و مردان: با توصیف تقسیم جنسیتی کار، زنان و مردان می‌توانند به دارایی‌ها و منابع و همچنین فرآیندها دسترسی داشته باشند و از آن‌ها استفاده کنند.

مرحله چهارم: شناسایی نیازهای آموزشی: آنچه را که مردم نیاز دارند که بدانند و آنچه را که می‌دانند مقایسه کنید و پس از آن شکاف‌های

کشف شده را پر کنید. شکاف نیازهای آموزشی را با این فرمول به دست آورید: آنچه که مردم می‌دانند منهای آنچه که نیاز دارند که بدانند مساوی است با نیازهای آموزشی. وقتی کاستی‌ها را یافتید آن‌ها را رتبه‌بندی کنید. مرحله پنجم: اعتبارسنجی نیازهای آموزشی: این کار طی اعتبارسنجی یافته‌های ارزیابی سریع، برای تشخیص نیازهای حیاتی ذی‌نفعان بسیار مفید است. در نهایت موضوعات آموزشی انتخاب و چگونگی طراحی و اجرا براساس نیازهای آموزشی، اهمیت آن‌ها و میزان کمبودها انجام می‌شود. توجه داشته باشید که تکنیک‌های آموزشی به کار رفته، بستگی به این دارد که آیا دانش، ایجاد مهارت و یا نگرش هدف اصلی است یا خیر.

◀ مراحل بعدی:

ارزیابی جنسیت و ASM بدون شک منجر به طیف گسترده‌ای از یافته‌های مفید، نتایج و همچنین توصیه‌های خاص و اقدامات موردنیاز برای تسهیل تغییرات متحولانه می‌شود. سنجش‌هایی که می‌توان در طول و پایان ارزیابی‌های موثر برای حمایت از اقدامات مهم انجام داد عبارتند از: - ذی‌نفعان مختلف را طی فرآیند پژوهش به منظور کمک به ایجاد ارتباط، پشتیبانی از همکاری میان نقش‌آفرینان مختلف و افزایش پیش‌خرید در کنار هم جمع کنید (مثلاً جلسات مشورتی، مشارکت مردمی گروه‌های تمرکز).

- رسمی کردن تعهدات طی گزارش نهایی و مرحله اعتبارسنجی و یا

توسعه‌ی آن تا حد زیادی به این مساله تکیه می‌کنند که آیا نابرابری‌های جنسیتی به طور همزمان از طریق چند فرمول جنسیتی پاسخگوی سیاست‌ها، برنامه‌ها و پروژه‌ها هستند یا خیر. با این حال در بسیاری از کشورها، اقدام، همگام با دستاوردهای برابری حقوق اعطا شده به زنان نیستند. بنابراین تبدیل یافته‌ها، توصیه‌ها و پیشنهادات حاصل از ارزیابی در اجرا، برای نهایی شدن باید شامل برنامه کاری در راستای ایجاد پیشرفت واقعی به سوی برابری جنسیتی در ASM باشد.

منبع:

Gender Dimensions of Artisanal and Small-Scale Mining, A Rapid Assessment Toolkit, Adriana Eftimie, Katherine Heller, John Strongman, Jennifer Hinton, Kuntala Lahiri-Dutt, Nellie Mutemeri, with Chansouk Insouvanh, Michael Godet Sambo, and Susan Wagner. World Bank Group's Oil, Gas, and Mining Unit, Sustainable Development Network, Sustainable Energy Department, 2012.

بودجه برای یک رویداد چند جانبه‌ی رسمی برای حمایت از برنامه‌ریزی استراتژیکی که یک بار در این گزارش نتیجه‌گیری شده است.

- انتشار گسترده‌ی گزارشی شفاف از چگونگی یافتن توصیه‌ها و پیشنهادات طی فرآیند مطالعه و پژوهش و مقاصد و اهداف سازمانی خاص برای نقش آفرینان کلیدی و عوامل تغییر (وزارتخانه‌ها، دولت، مقامات محلی، سازمان‌های جامعه مدنی و غیر دولتی، شرکت‌های معدنی بزرگ، موسسات مالی کوچک، پروژه‌های همکار حمایت از سرمایه‌گذاری‌های کوچک و متوسط و رسمی ASM) به همراه مکاتبه‌ای مبنی بر تاکید بر اهمیت یافته‌ها و چگونگی نقش آن‌ها در حمایت از تغییرات مثبت.

- به دنبال حمایت از فاز دوم ارزیابی باشید که طی آن اقدامات انتقادی شناخته می‌شوند. این اقدامات شامل انجام مقدمات برای هماهنگی لازم با ذی‌نفعان کلیدی است.

اجرای موفق و رسمی ارزیابی ASM و به اجرا در آوردن پتانسیل کامل

نشر سارواک

ناشر کتاب‌های علمی، فنی مهندسی و اقتصادی
جهت همکاری با مولفان و مترجمان محترم اعلام آمادگی می‌کند.
تلفن تماس: ۲۰-۸۸۳۲۸۴۱۷